

KOMPETANSEPLAN

for ressurspsykepleiere i Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling Helseregion Vest

2021 – 2024

FORMÅLET MED KOMPETANSEPLANEN:

Bidra til at ressurspsykepleier har en plattform av kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gjør ham/henne i stand til å stimulere til bedre kvalitet på kreftomsorg og lindrende behandling gjennom planmessig kompetanseheving, klinisk virksomhet på arbeidsplassen, samhandling og systemarbeid.

KOMPETANSENIVÅ:

Ressurspsykepleierne har kompetanse tilsvarende nivå B beskrevet i Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen.

Ressurspsykepleier vil i løpet av en treårsperiode ha gjennomgått følgende undervisningsprogram:

1. Introduksjonskurs, dersom ny i funksjonen
2. Lokale nettverksgruppemøter
3. Felles fagdag hvert år
4. Hospitering

1. Introduksjonskurs – anbefales i løpet av det første året som ressurspsykepleier

Mål:

- At ressurspsykepleier og hans/hennes leder
  - får en felles forståelse av ressurspsykepleiers rolle og oppgaver/ansvarsområde, og hva arbeidsgiver må legge til rette for
  - får kunnskap om det palliative fagfeltet og den palliative pasient
  - blir kjent med organiseringen av nettverket i regionen
  - blir kjent med tilbud innen kreftomsorg og lindrende behandling i foretaksområdet
- At ressurspsykepleier
  - blir kjent med egen nettverksgruppe
  - starter sin egen prosess i forhold til funksjonen som ressurspsykepleier (arbeidsplan, egne forventninger)

- blir kjent med relevante verktøy til bruk i palliasjon (f.eks ESAS-r, Individuell plan etc.)
- blir kjent med nettsiden for nettverket og hvordan bruke denne aktivt

Varighet:

6 timer (arrangeres årlig ved flere enn 10 nye ressurspersoner)

Deltakere:

Ressurspersoner (sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter) sammen med sin nærmeste leder.

Undervisningsformer:

Foresninger og metoder hvor ressursykepleierne er aktivt deltagende

Litteratur:

Kaasa S, Loge JH(red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016. Kapitlene Palliativ medisin – en innledning s. 34-49 og Diagnostikk innen palliasjon – en generell innføring s. 202-214.

Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen. Oslo: Helsedirektoratet, 2019. Kapitlene Innledning (Grunnleggende palliasjon), Organisering og Kompetanse

ESAS symptomregistrering

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

Nettverk i kreftomsorg og lindrende behandling i Helseregion Vest

Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest

2. Lokale nettverksmøter – faste møtepunkt**Mål:**

- **At ressursykepleier**
  - har fått undervisning i aktuelle tema innen kreftomsorg og lindrende behandling (se egen temaliste s. 3-4)
  - har fått diskutert aktuelle problemstillinger fra egen praksis
  - har fått økt oppmerksomhet og bevissthet omkring egen atferd og egne reaksjoner i møte med alvorlig syke pasienter
  - har fått utvekslet erfaringer i bruk av ESAS-r, Individuell plan, Livets siste dager og andre aktuelle verktøy
  - er kjent med og utveksler erfaringer rundt gode systemer og rutiner for oppfølging og pleie av kreft- og palliative pasienter
  - har innsikt i betydningen av tverrfaglig samarbeid på tvers av sektorene
  - kan tilrettelegge for veiledning/kompetansedeling i kreftomsorg og lindrende behandling på eget arbeidssted

- er informert om nyheter fra fagfeltet og i nettverket og deler dette videre med kolleger

Varighet:

Minst 2 stk pr år (min 12 timer pr år)

Deltakere:

Ressurssykepleiere. Andre i vertskommunen kan ev. inviteres med til den faglige delen av møtet. Det er ønskelig at den som arrangerer nettverkssamlingen, inviterer leder med til deler av nettverksmøtet.

Undervisningsformer:

Casediskusjon, kollegadiskusjon, korte innlegg (refleksjon som læringsmetode), forelesning.

Anbefalt litteratur:

Aktuell litteratur ut fra tema det blir undervist i på nettverksmøtet. Litteraturforslag skrives på innkallingen til møtet.

3. Felles årlig fagdag med fysio- og ergoterapinettverket**Mål:**

- **At ressursykepleier og leder**
  - har fått presentert siste års arbeid og resultat i nettverket
  - er oppdatert på nyutvikling innen palliasjon/kreftomsorg (bla lovverk/endringer, utviklingstrekk, nasjonale/internasjonale trender)
  - har fått informasjon om pågående prosjekter innen palliasjon i helseforetaket
  - har fått undervisning i aktuelle tema innen kreftomsorg og lindrende behandling (se egen temaliste nedenfor)

Varighet:

En samling per år (6 timer)

Deltakere:

Ressurspersoner (sykepleiere, fysioterapeuter, ergoterapeuter) sammen med sin nærmeste leder. Det er åpenhet for å invitere med annet helsepersonell.

Undervisningsformer:

Varierte undervisningsmetoder (forelesninger, gruppearbeid, film, summegrupper osv) med vektlegging av tverrfaglig kompetanse ved valg av forelesere.

Aktuelle tema til årlig fagdag og lokale nettverksmøter:

- Grunnleggende symptomlindring, hva må sykepleier være oppmerksom på ved:

- smerter
- kvalme
- dyspné
- munntørrhet og andre plager i munn og svelg
- obstipasjon/diaré
- depresjon/angst/uro
- tretthet/fatigue
- Bruk av aktuelle verktøy
- Kommunikasjon, inkludert bruk av forhåndssamtaler
- Ivaretagelse av fysisk funksjon
- Betydning av alvorlig sykdom for den syke (selvbilde, kroppsbilde, seksualitet)
- Ivaretagelse av ernæringsmessige behov
- Væskebehandling
- Malign obstruksjon i mage-tarmkanalen
- Delirium
- Medullakompresjon
- Strålebehandling av skjelettmetastaser
- Palliative pasientforløp
- Ivaretagelse av pårørende, inkludert barn som pårørende
- Åndelige og eksistensielle utfordringer
- Økonomiske ytelser
- Etnisitets- og kulturforståelse i møte med alvorlig sykdom,
- Etisk refleksjon, etiske vurderinger i forbindelse med respekt, pasientrettigheter, pasientønsker, verdighet, autonomi, eutanasi
- Det gode stellet
- Den døende pasienten
- Hjemmetid, hjemmedød
- Sorg, etterlattearbeid
- Dokumentasjon og kommunikasjon mellom aktørene
- Tverrfaglighet og samhandling
- Lindrende behandling for pasienter med hjerte-/lunge-/nyresykdommer, demens og nevrologiske sykdommer
- Kreftpasienter i alle faser av sykdommen
- Brukermedvirkning
- Ressurssykepleier som kunnskapsformidler/veileder
- Ivaretagelse av hjelperen

Litteratur:

Knyttes til faglig tema på fagdagen og skrives på programmet for dagen.

4. Hospitering

Det anbefales at nye ressursykepleiere får hospitere innen to år.

Mål for hospitering:

- Bedre samhandling mellom 1. og 2. linjetjenesten ved å gi ressursykepleierne økt kunnskap om hverandres arbeidsfelt og kompetanse

- Sikre kontinuitet og faglig god kvalitet i tjenestetilbudet til kreftpasienter og pasienter i palliativ fase
- Øke kompetansen i arbeidet gjennom kunnskapsutveksling og innsikt i hverandres arbeid, til pasientens beste
- Bygge faglig nettverk mellom helsepersonell på ulike nivåer og mellom ulike yrkesgrupper

Varighet:

Hospiteringsperiode på minimum to/tre dager anbefales.

Deltakere:

Ressurssykepleiere fra både 1. og 2. linjetjenesten.

Nye ressursykepleiere som ikke har videreutdanning i kreftomsorg eller palliasjon, anbefales å delta på kurs innen grunnleggende palliasjon det første året de er ressursykepleier.

Litteratur**BØKER:**

Kaasa S, Loge JH (red). *Palliasjon*. Nordisk lærebok. 3. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016.

[Kompetansesenter for lindrende behandling \(Lindring i Nord\). Håndbok i lindrende behandling](#). Universitetssykehuset Nord-Norge, revidert sist 2016

RETNINGSLINJER OG ANBEFALINGER:

[Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen](#). Helsedirektoratet 2007, sist revidert 2019 (IS-2800)

[På liv og død-Palliasjon til alvorlig syke og døende. NOU 2017:16](#)

[Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve. Meld. St. 24 \(2019-2020\)](#)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-24-20192020/id2700942/>

[Beslutningsprosesser ved begrenning av livsforlengende behandling](#). Helsedirektoratet, 2013

[Vi – de pårørende](#) Regjeringen, 2020

[Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenesten](#). Helsedirektoratet, 2017

Livets siste dager – plan for lindring i livets slutfase

[Kompetansesenter i lindrende behandling Helseregion Vest](#)

AKTUELLE NETTSIDER:

- Kompetansesenter i lindrande behandling Helseregion Vest: www.helsebergen.no/palliasjon
- Register over ressurspersoner i nettverket: <https://www.pallnet.no>
- Barns Beste: www.barnsbeste.no
- Samarbeidsrådet for tro- og livssynssamfunn (STIL): <https://www.trooglivssyn.no>
- Pårørendeprogrammet: <https://parorendeprogrammet.no>